

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Л.Л. Станіславова

29 серпня 2019

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Основи психологічного консультуванняОсвітньо-професійна програма ПсихологіяРівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Комар Таїсія Василівна
Профайл викладача	http://psy.khnu.km.ua/komar-tayisiya-vasylivna/
E-mail викладача(ів)	komartayisiya@gmail.com
Контактний телефон	+380673802800
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5138
Навчальний рік	2020-2021
Консультації	Очні: понеділок, 5-а пара, аудиторія 3-311; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Характеристика дисципліни														
Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	3	5	6	180	68	34		34		112				+

Анотація дисципліни

Дисципліна «Основи психологічного консультування» є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія. Дисципліна викладається для студентів денної та заочної форм навчання. При викладанні дисципліни використовуються традиційні та сучасні технології, зокрема: лекції-візуалізації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивні); практичні заняття (з використанням елементів тренінгу; дискусій; рольових ігор; практикумів; роботи в колі, з використанням дискусій із запрошенням фахівців, ділових (рольових) ігор, майстер-класів, методу інтерв'ю); самостійна робота (програма тренінгового заняття; опрацювання психодіагностичних методик), самостійна робота (презентація, творчі завдання).

Дисципліна «Основи психологічного консультування» сприяє формуванню у студентів теоретичних знань щодо процесу та процедури консультування й виробленню практичних умінь і навичок застосування основних методів, прийомів і технік психологічного консультування, форм і видів цілеспрямованого психологічного впливу. Ці знання, уміння й навички необхідні консультантові в практичній діяльності.

Пререквізити: Вступ до фаху (в т.ч. психологічна служба), Психологія емоцій з тренінгом емоційної стійкості, Психодіагностика, Психологія особистості; **кореквізити:** Робота психолога з сім'єю, Основи психологічної корекції, Робота психолога з дітьми різного віку, Основи психотерапії.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: аналізувати та пояснювати психічні явища клієнтів та власні, ідентифікувати психологічні проблеми клієнтів та пропонувати шляхи їх розв'язання; обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу літературних джерел з консультування; обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій у консультуванні та технології психологічної допомоги клієнтам; формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій; знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога-консультанта.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Психологічне консультування як окрема галузь психологічної допомоги.	Цілі психологічного консультування. Види і рівні психологічного консультування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 1. Підготовка до виконання практичної роботи № 1	6	[1, с. 11-18; 4, с. 8-26; 5, с. 9-44]
2	Теоретичні аспекти консультативної психології.	Основна проблематика психологічного консультування у сучасному світі. Основні підходи до психологічного консультування	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 2. Підготовка до виконання практичної роботи № 2	6	[1, с. 529-536; 2, с. 9-22; 5, с. 446-461]
3	Модель ефективного консультанта.	Модель ефективного консультанта. Етичний кодекс психолога-консультанта.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 3. Підготовка до виконання практичної роботи № 3	6	[1, с. 536-549; 2, с. 22-40; 5, с. 462-468]
4	Суть проблемного аналізу в психологічному консультуванні.	Діяльність консультанта – проблемний підхід	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 4. Підготовка до виконання практичної роботи № 4	6	[1, с. 546-556; 2, с. 41-74; 5, с. 469-474]
5	Бесіда як основний метод психологічного консультування.	Етапи консультативної бесіди.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 5. Підготовка до виконання практичної роботи № 5	6	[1, с. 557-564; 2, с. 88-123; 5, с. 475-480]
6	Структура консультативного процесу: етапи та процедури.	Структура консультативного процесу.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 6. Підготовка до виконання практичної роботи № 6	8	[1, с. 477-494; 3, с. 7-81; 5, с. 493-503]
7	Структурні та змістовні особливості першого інтерв'ю.	Перша зустріч психолога та клієнта: інтерв'ю.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 7. Підготовка до виконання практичної роботи № 7	8	[1, с. 509-513; 2, с. 241-264; 3, с. 83-96]
8	Позиції психолога-	Типи клієнтів	Опрацювання	6	[1, с. 524-529;

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
	консультанта в консультативному діалозі в залежності від типу клієнта.	психологічної консультації. Особливості взаємин психолог-клієнт.	теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 8. Підготовка до виконання практичної роботи № 8		2, с. 459-473; 3, с. 203-216; 229-247; 5, с. 537-542]
9	Технологія консультативної взаємодії.	Технологія консультативної взаємодії.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 9. Підготовка до виконання практичної роботи № 9	8	[1, с. 412-450; 4, с. 78-89]
10	Зміст консультативної діяльності шкільного психолога.	Схема шкільного консультування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 10. Підготовка до виконання практичної роботи № 10	6	[1, с. 34-46; 4, с. 26-59; 5, с. 45-62]
11	Сімейне психологічне консультування	Структурної моделі роботи з сім'єю.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 11. Підготовка до виконання практичної роботи № 11	8	[1, с. 89-103; 4, с. 269-307; 5, с. 218-246]
12	Методи терапевтичного впливу в психологічному консультуванні.	Методи терапевтичного впливу в психологічному консультуванні.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 12. Підготовка до виконання практичної роботи № 12	6	[1, с. 127-165; 4, с. 308-332; 5, с. 314-340]
13	Групове психологічне консультування.	Просторово-тимчасові й організаційні аспекти групового психологічного консультування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 13. Підготовка до виконання практичної роботи № 13	8	[1, с. 104-126; 4, с. 68-77; 5, с. 247-309]
14	Профорієнтаційне консультування в шкільній системі.	Схема профорієнтаційної консультації. Стадії кризового консультування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 14. Підготовка до виконання практичної роботи № 14	6	[1, с. 234-239; 261-275; 4, с. 93-137; 5, с. 76-92; 111-120]
15	Телефонне консультування . Поняття та види кризового консультування.	Телефонне консультування . Поняття та види кризового консультування.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 15. Підготовка до виконання практичної роботи № 15	6	[1, с. 275-313; 4, с. 153-194; 5, с. 121-149]
16	Консультативна робота з різними віковими групами дітей.	Консультативна робота з різними віковими групами дітей.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 16. Підготовка до виконання практичної роботи № 16	6	[1, с. 324-350; 4, с. 208-244; 5, с. 150-191]
17	Особливості консультування різних категорій клієнтів.	Особливості консультування різних категорій клієнтів.	Опрацювання теоретичного матеріалу. Виконання домашнього завдання до теми № 17. Підготовка до виконання практичної роботи № 17	6	[1, с. 351-358; 4, с. 245-265; 5, с. 192-204]

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції та практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі й відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>). Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання складається з таких елементів: захист практичних робіт, усне або письмове опитування за результатами виконання завдань для самостійної роботи (домашніх завдань), семестровий контроль (іспит). Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав семестровий контроль (іспит), вважається невстигаючим.

За кожну тему здобувач вищої освіти має можливість отримати дві оцінки: одну за знання теоретичного матеріалу і виконання домашнього завдання (самостійної роботи); другу за виконання завдань практичного заняття. При оцінюванні беруться до уваги такі елементи: знання теоретичного матеріалу з теми, що з'ясовується за допомогою усного або письмового опитування; якість виконання практичних і домашніх завдань; володіння спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати розв'язання ситуаційних задач; своєчасна здача виконаної практичної роботи і домашнього завдання (самостійної роботи) з теми.

Термін захисту практичної роботи і здачі виконаного домашнього завдання (самостійної роботи) вважається своєчасним, якщо здобувач вищої освіти здав її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене практичне заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Якщо студент отримав незадовільну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка "задовільно".

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота	Семестровий контроль
Захист практичних робіт	Усне або письмове опитування за домашніми завданнями	Іспит
Т: 1-17	Т: 1-17	1
ВК: 0,3	0,3	0,4

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Критерії оцінювання за видами робіт

Практичне заняття (усне або письмове опитування та захист практичних робіт)

Оцінювання знань студентів під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом,

	орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Семестровий контроль (іспит)

Семестровий контроль (іспит) відбувається у письмовій формі. Після перевірки письмової роботи викладач може запитати студента про зміст тої чи іншої відповіді.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: два теоретичних питання, п'ять тестових завдань та одне завдання практичного характеру. Кожне завдання оцінюється за чотирибальною інституційною шкалою. Узагальнена оцінка за іспит виводиться як середньоарифметичне з усіх завдань та округлюється відповідно до інституційної шкали.

Норми оцінювання теоретичних завдань. При оцінюванні беруться до уваги наступні критерії: правильність, повнота, глибина та усвідомленість відповіді, а також послідовність викладення відповіді, вміння формулювати та викладати думки, аргументувати свою позицію.

Критерії оцінювання теоретичних завдань

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі, грамотно, логічно і обґрунтовано відповів на поставлені теоретичні питання, вміло використовуючи понятійний апарат. При відповіді допустив дві-три <i>несуттєві похибки</i> .
Добре	Зміст питань розкрито повно, показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але твердження не завжди обґрунтовані, у змісті і формі питань є окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Студент у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді.
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекинуто їх зміст, виклад матеріалу хаотичний.

Оцінювання тестового завдання. Тестове завдання передбачає репродуктивне відтворення знань шляхом відбору правильної відповіді із запропонованих. Завдання не передбачають виходу за межі чітко окресленого кола понять і допускають лише одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується один бал. Максимальна кількість балів за тестове завдання – 5.

Відповідність кількості балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

Оцінювання практичного завдання. Професійна спрямованість практичного завдання передбачає вміння творчо застосовувати набуті знання та навички, передбачати та вирішувати проблемні ситуації, які можуть зустрітись в майбутній професійній діяльності.

Критерії оцінювання практичного завдання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент повно і правильно, грамотно і логічно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав детальні і обґрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре	Студент повно і правильно відповів на питання практичного завдання, використовуючи теоретичні знання, написав правильні, але недостатньо детальні і недостатньо обґрунтовані висновки. У відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент неповно відповів на питання практичного завдання, у відповіді допустив неточності і суттєві помилки. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
Незадовільно	Студент не відповів або відповів неправильно на питання практичного завдання, не зміг використати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань.

Підсумкова оцінка за семестр згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75 – 5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьма суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Предмет, завдання, цілі психологічного консультування.
2. Найпопулярніші теорії консультування, їх характеристика.
3. Принципи консультування їх характеристика.
4. Основні положення особистісно-центрованого консультування
5. Нововведення у теорії особистісно - центрованого консультування
6. Причини неадекватної поведінки людей з погляду особистісноцентрованого навчання
7. Основні положення гештальт-консультування
8. Нововведення у гештальт - консультуванні
9. Причини неадекватної поведінки людей з погляду гештальт - консультування
10. Правила та ігри у гештальт - консультуванні
11. Основні положення теорії екзистенціального консультування
12. Нововведення у теорії екзистенціального консультування
13. Причини неадекватної поведінки людей з погляду екзистенціального консультування
14. Поведінкова оцінка клієнта у процесі консультування.
15. Оцінка клієнта в рамках інтерв'ю
16. Систематична десенсибілізація як метод поведінкового консультування
17. Різновидності систематичної десенсибілізації
18. Репетиція поведінки та тренінг асертивності
19. Методи підкріплення
20. Допомога клієнтам в отриманні підкріплення
21. Основні положення раціонально-емотивного поведінкового консультування
22. Основні положення теорії мультимодального консультування
23. Соціальне повчання, неусвідомлені процеси, захисні реакції - нововведення у мультимодальному консультуванні

24. Ричард Нельсон-Джоунс - засновник консультування за життєвими уміннями
25. Вимоги, що висуваються до психолога - консультанта та до його роботи
26. Професійна підготовка психолога - консультанта
27. Організація роботи психологічної консультації
28. Підготовка та проведення психологічного консультування
29. Етапи психологічного консультування
30. Процедури психологічного консультування
31. Техніка психологічного консультування
32. Методи впливу у процесі психологічного консультування
33. Невербальна оцінка поведінки клієнта
34. Тестування в практиці психологічного консультування
35. Тести, що рекомендуються до використання в практиці когнітивного психологічного консультування
36. Тести, що рекомендуються в практиці персонального та комунікативного психологічного консультування
37. Загальні практичні рекомендації з психологічного консультування, пов'язаного зі здібностями
38. Загальні практичні рекомендації з психологічного консультування, пов'язаного з розвитком особистості клієнта
39. Загальні практичні рекомендації з комунікативного та соціально-перцептивного психологічного консультування
40. Практичні рекомендації з проблем саморегуляції у ділових стосунках
41. Практичні рекомендації з проблем міжособистісного консультування
42. Практичні рекомендації з проблем сімейного консультування
43. Взаємини батьків з дітьми-дошкільнятами
44. Основи психологічного консультування батьків молодших школярів.
45. Розв'язання психолого-педагогічних проблем підліткового віку
46. Консультування батьків юнаків та дівчат.
47. Практичні рекомендації з проблем, пов'язаних з особистими життєвими невдачами.
48. Консультування клієнтів при страхах і фобіях
49. Консультування вороже налаштованих та агресивних клієнтів.
50. Консультування немотивованих клієнтів.
51. Консультування клієнтів з завищеним рівнем домагань.
52. Консультування клієнтів, що переживають почуття вини..
53. Консультування клієнтів, що плачуть
54. Консультування істеричних клієнтів.
55. Консультування клієнтів.
56. Консультування obsесивних особистостей.
57. Консультування клієнтів при параноїдальних розладах.
58. Консультування шизоїдних особистостей.
59. Консультування асоціальних особистостей
60. Консультування при алкоголізмі
61. Консультування клієнтів з психосоматичними розладами
62. Консультування клієнтів з депресією та суїцидальними проявами.
63. Консультування клієнтів при переживанні втрати.
64. Особливості бесіди з людиною, що помирає
65. Консультування при сексуальних проблемах

Рекомендована література

Основна література

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування : навч. посіб. — Київ : Четверта хвиля, 2004. — 256 с.
2. Венгер А. Л. Психологическое консультирование и диагностика : практическое руководство. Часть 1. — М. : Генезис, 2001. — 160 с.
3. Венгер А. Л. Психологическое консультирование и диагностика : практическое руководство. Часть 2. — М. : Генезис, 2001. — 128 с.
4. Глэддинг С. Психологическое консультирование / С. Глэддинг. — 4-е изд. — СПб. : Питер, 2002. — 736 с.
5. Горностай П. П., Васьковская С. В. Теория и практика психологического консультирования : проблемный подход / П. П. Горностай, С. В. Васьковская. — Киев : Наукова думка, 1995. — 128 с.
6. Кочюнас Р. Психологическое консультирование. Групповая психотерапия / Р. Кочюнас. — М. : Академический Проект: ОППЛ, 2002. — 464 с.
7. Мэй Р. Искусство психологического консультирования / Р. Мэй. — М. : Класс, 1994. — 133 с.
8. Хомич Г. О. Основи психологічного консультування : навч. посіб. / Г. О. Хомич, Р. М. Ткач. — Київ : МАУП, 2004. — 152 с.

Додаткова література

9. Абрамова Г. С. Психологическое консультирование. Теория и опыт : учеб. пособ. для студентов. – М. : Академия, 2000. – 240 с.
10. Айви А. Е. Психологическое консультирование и психотерапия: методы, теории и техники : практическое руководство / А. Е. Айви, М. Б. Айви, Л. Саймэк-Даунинг. – М., 1999. – 487 с.
11. Алешина Ю. Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование / Ю. Е. Алешина. – М. : Класс, 1999. – 208 с.
12. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості / О. Ф. Бондаренко. – Харків : Фоліо, 1996. – 237 с.
13. Бурменская Г. В. Возрастно-психологическое консультирование. Проблемы психического развития детей / Г. В. Бурменская, О. А. Карабанова, А. Г. Лидерс. – М. : МГУ, 1990. – 136 с.
14. Елизаров А. Н. Основы индивидуального и семейного психологического консультирования : учеб. пособ. / А. Н. Елизаров. – М. : Ось-89, 2003. – 336 с.
15. Меновщиков В. Ю. Введение в психологическое консультирование / В. Ю. Меновщиков. – М. : Смысл, 2000. – 109 с.
16. Моховиков А. Н. Телефонное консультирование / А. Н. Моховиков. – Киев : Академпресс, 1994. – 192 с.
17. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика психологического консультирования / Р. Нельсон-Джоунс. – СПб. : Питер, 2001. – 464 с.
18. Овчарова Р. В. Справочная книга школьного психолога / Р. В. Овчарова. – 2-е изд., дораб. – М. : Просвещение, Учебная литература, 1996. – 352 с.
19. Пезешкиан Н. Психотерапия повседневной жизни: тренинг разрешения конфликтов / Н. Пезешкиан. – СПб. : Речь, 2001. – 288 с.
20. Роджерс К. Консультирование и психотерапия. Новейшие подходы в области практической работы : монография / К. Роджерс ; пер. с англ. О. Кондрашовой, Р. Кучкаровой. – М. : ЭКСМО-Пресс, 1999. – 464 с.
21. Семья в психологической консультации: опыт и проблемы психологического консультирования / под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина ; Науч.-исслед. ин-т общей и педагогической психологии Акад. пед. наук СССР. – М. : Педагогика, 1989. – 208 с.
22. Хухлаева О. В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. / О. В. Хухлаева. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 208 с.
23. Шнейдер Л. Б. Пособие по психологическому консультированию : учеб. пособ. – М. : Ось-89, 2003. – 272 с.
24. Эйдемиллер Э. Г. Психология и психотерапия семьи / Э. Г. Эйдемиллер, В. Юстицкис. – СПб. : Питер, 1999. – 656 с.